

SZCZYT UNII W GIMNAZJUM NR 20 ZAKRES WIADOMOŚCI Z HISTORII

Unia Europejska powstała 1 listopada 1993 na mocy traktatu z Maastricht jako efekt wieloletniego procesu integracji politycznej, gospodarczej i społecznej. Korzenie współczesnej integracji europejskiej sięgają okresu powojennego i ograniczały się do 6 państw zachodnioeuropejskich. Państwa te tworzyły wiele form i mechanizmów współpracy, powoływały organizacje, instytucje i organy, których celem było wzmocnienie jedności między nimi. W 1993 r. nadrzędną wobec wszystkich poprzednich organizacji została Unia Europejska.

Unia Europejska jako organizacja międzynarodowa (w międzynarodowoprawnym tego słowa znaczeniu) funkcjonuje od 1 grudnia 2009. Równocześnie zastąpiła ona kilka form współpracy, w tym m.in. Wspólnotę Europejską.

Od 1 lipca 2013 w skład UE wchodzi 28 państw.

Symbole UE

- **Flaga Unii Europejskiej:** dwanaście żółtych gwiazd (liczba nie zmienia się) w miejscu godzin na tarczy zegara, niebieskie tło. Autorami pomysłu są: hiszpański dyplomata Salvadore de Madariaga y Rojo i francuski plastyk Arsen Heitz (inspiracją Heitza była korona Matki Boskiej Niepokalanej "z gwiazd dwunastu")
- **Hymn:** jest to muzyczna aranżacja Herberta von Karajana "Ody do radości" z IV części IX symfonii Ludwiga van Beethoovena.
- **Paszport** w kolorze burgundzkiego wina, z napisem "Unia Europejska" pod nazwą państwa wydającego dokument; może być używany podczas podróży po całym świecie.

Instytucje Unii Europejskiej

- **Rada Europejska** - została powołana w 1974 roku, a w jej skład wchodzi szefowie rządów państw członkowskich Wspólnot Europejskich. Rada zbiera się co najmniej dwa razy w roku, pod przewodnictwem Unii Europejskiej. Przewodnictwo trwa pół roku i zmienia się rotacyjnie.
- **Rada Unii Europejskiej** - stanowi prawo w Unii. W jej skład wchodzi ministrowie różnych resortów.
- **Komisja Europejska** - do jej głównych zadań należy kontrola stosowania prawa wspólnotowego (europejskiego) oraz realizacja postanowień zawartych w traktatach i aktach prawnych. Obecnie Komisja liczy 20 komisarzy wybieranych na 5 lat. Siedzibą komisji Europejskiej jest Bruksela.
- **Parlament Europejski** - nie stanowi prawa w Unii, ale uczestniczy w procesie decyzyjnym. Ma też uprawnienia dotyczące uchwalania budżetu, oraz przyjmowania nowych członków. Kontroluje prace Komisji Europejskiej. Składa się z przedstawicieli państw członkowskich i obecnie liczy 732 deputowanych.
- **Trybunał Sprawiedliwości** - jest to organ orzekający UE. Dokonuje wykładni prawa europejskiego i interpretacji traktatów. Składa się z 25 sędziów, mianowanych przez państwa członkowskie na sześcioletnią kadencję. Siedziba Trybunału mieści się w Luksemburgu.
- **Trybunał Obrachunkowy** - sprawuje kontrole nad dochodami i wydatkami Wspólnot oraz bada czy finansami wspólnotowymi zarządzano właściwie i zgodnie z prawem.

Swobody w UE

- **przeptyw towarów** - opiera się na dostosowaniu lub wzajemnej akceptacji norm i przepisów, zniesieniu kontroli granicznych
- **przeptyw usług** - liberalizacja usług finansowych, otwarcie rynku usług transportowych i telekomunikacyjnych oraz harmonizacja metod kontroli banków i ubezpieczeń
- **przeptywu kapitału** - opiera się m.in. na dążeniu do wspólnego rynku usług finansowych i liberalizacji obrotu papierami wartościowymi

- **przepływu osób** - to prawo do pracy, osiedlania się i korzystania ze wszystkich dóbr socjalnych w miejscu pobytu na terytorium całej Unii Europejskiej, bez względu na obywatelstwo

Mini kalendarium Unii Europejskiej

- 1951 - Traktat o utworzeniu Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali między Belgią, Francją, Holandią, Niemcami, Luksemburgiem i Włochami.
- 1957 - Podpisanie tzw. Traktatów Rzymskich - utworzenie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Euratomu.
- 1973 - Pierwsze rozszerzenie: do Wspólnoty Europejskiej wstępują Dania, Irlandia i Wielka Brytania. 1979 - Pierwsze powszechne i bezpośrednie wybory do Parlamentu Europejskiego.
- 1993 - Wejście w życie traktatu z Maastricht
- 1999 - Wejście w życie wspólnej waluty euro (na razie w rozliczeniach bezgotówkowych).
- 2001 – podpisano traktat z Nicei ustalający sposób głosowania
- 2002 - Nowe banknoty i monety zastąpią dotychczasowe waluty.
- 1 MAJA 2004 - Piąty etap rozszerzenia. UE poszerza się o 10 nowych krajów: Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia, Węgry

Euro jest wspólną walutą używaną przez (obecnie) 17 państw członkowskich Unii Europejskiej, które razem tworzą strefę euro. Wprowadzenie euro w 1999 r. było ważnym etapem integracji europejskiej. Było to również jedno z ważniejszych osiągnięć UE: około 330 milionów obywateli UE posługuje się obecnie euro jako swoją walutą i odnosi związane z tym korzyści, które zyskają jeszcze szerszy wymiar wraz z przyjęciem euro przez inne kraje UE.

1 stycznia 1999 r. euro stało się oficjalną walutą 11 państw członkowskich, zastępując dotychczasowe waluty krajowe – takie, jak marka niemiecka i frank francuski. Najpierw wprowadzono je jako wirtualną walutę do płatności bezgotówkowych i do celów rozliczeniowych, podczas gdy dotychczasowe waluty były nadal używane przy płatnościach gotówkowych i jako tzw. „podjednostki” euro. Zaś 1 stycznia 2002 r. euro pojawiło się w postaci fizycznej – jako banknoty i monety.

KTÓRE KRAJE PRZYJĘŁY EURO I KIEDY?

1999 R.	BELGIA, NIEMCY, IRLANDIA, HISPANIA, FRANCJA, WŁOCHY, LUKSEMBURG, HOLANDIA, AUSTRIA, PORTUGALIA I FINLANDIA
2001 R.	GRECJA
2002 R.	WPROWADZENIE BANKNOTÓW I MONET EURO
2007 R.	SŁOWENIA
2008	Cyprus, Malta
2009	Słowacja
2011	Estonia